

Sygn. akt VIII Cz 649/13

POSTANOWIENIE

Dnia 31 października 2013 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu Wydział VIII Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSO Marek Lewandowski (spr.)

Sędziowie : SO Jadwiga Siedlaczek, SO Małgorzata Kończal

po rozpoznaniu w dniu 31 października 2013 r. w Toruniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **Gminy Miasta T. – (...) Zakładu (...) w T.**

przeciwko **B. B.**

o zapłatę

w przedmiocie wniosku powoda o nadanie klauzuli wykonalności

na skutek zażalenia dłużniczki

na postanowienie Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 14 czerwca 2006 r. o nadaniu klauzuli wykonalności

sygn. akt X Nc 1477/06

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

W przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy na wniosek powoda zaopatrzył w klauzulę wykonalności nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 30 marca 2006 r. Klauzula wykonalności z dnia 14 czerwca 2013 r. stanowi odpowiednik postanowienia sądu; od tej bowiem czynności decyzyjnej sądu przysługiwało zażalenie na podstawie art. 795 k.p.c.

W zażaleniu na powyższe postanowienie dłużniczka B. B. wniosła o jego uchylenie i zasądzenie od wierzyciela Gminy Miasta T. – (...) Zakładu (...) w T. na jej rzecz kosztów postępowania klauzulowego za obie instancje według norm prawem przepisanych, z uwzględnieniem kosztów wynagrodzenia radcowskiego i wydatku na opłatę skarbową od pełnomocnictwa.

Zaskarżonemu postanowieniu skarżąca zarzuciła naruszenie przepisów art. 782 § 2 k.p.c. w zw. z art. 777 § 1 pkt 1 k.p.c. in princ., art. 363 § 1 k.p.c. oraz 502 § 2 k.p.c. w zw. z art. 139 § 1 k.p.c. in princ., polegające na błędnym uznaniu, że pozwanej (dłużniczce w nin. postępowaniu) skutecznie doreczono przesyłkę zawierającą nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, a w konsekwencji na błędnym uznaniu, że powyższy nakaz się uprawomocnił wskutek upływu biegu terminu do jego zaskarżenia, w sytuacji kiedy przesyłka ta nie została wysłana na adres miejsca

zamieszkania (mieszkania w rozumieniu art. 135 § 1 k.p.c.) pozwanej, skutkujące nieważnością postępowania w oparciu o przepis art. 379 pkt 5 w zw. z art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c.

W uzasadnieniu skarżąca zauważyła, że zakres kognicji sądu w przypadku postępowania o nadanie klauzuli wykonalności orzeczeniu sądowemu ogranicza się do badania, czy:

- 1) dany akt jest orzeczeniem sądowym,
- 2) orzeczenie to jest prawomocne lub natychmiast wykonalne.

W postępowaniu klauzulowym badaniu podlega wyłącznie prawomocność formalna, a więc wynikająca z niezaskarżalności orzeczenia niemożność jego uchylenia lub zmiany w drodze zwyczajnych lub szczególnych środków zaskarżenia. Stosownie do treści art. 363 § 1 k.p.c. prawomocność ta zachodzi, jeżeli od danego orzeczenia nie przysługuje środek zaskarżenia. Obejmuje zatem także sytuację, w której termin do wniesienia środka zaskarżenia minął bezskutecznie.

Zdaniem skarżącej przedmiotowy nakaz zapłaty z 30 marca 2006 r. nie został jej skutecznie doręczony. Został bowiem wysłany na nieprawidłowy adres, tj. T., ul. (...), w sytuacji gdy pozwana od 2003 r. mieszkała w (...), (...)-(...) R.. Wobec wadliwości doręczenia odpisu nakazu zapłaty w stosunku do pozwanej nie otworzył się w ogóle bieg terminu do jego zaskarżenia. Przedmiotowy nakaz nie jest więc prawomocny i jako taki nie mógł zostać zaopatrzony w klauzulę wykonalności. Sąd nadając mu klauzulę wykonalności naruszył art. 777 k.p.c. w zw. z art. 782 k.p.c.

Na okoliczność, że pozwana mieszkała w 2006 r. w G. skarżąca dołączyła do zażalenia poświadczone za zgodność z oryginałem zaświadczenie o zameldowaniu na pobyt stały, dowód osobisty i deklarację podatkową za 2007 r.

Powód nie złożył odpowiedzi na zażalenie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Zażalenie dłużniczki zasługiwało na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Okręgowego zarzuty skarżącej co do zasady zasługiwały na akceptację. Przede wszystkim trafne jest spostrzeżenie, że kognicja sądu w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności orzeczeniu sądowemu obejmuje m. in. zagadnienie, czy orzeczenie to jest prawomocne lub podlega natychmiastowemu wykonaniu. Sąd jest zobowiązany do oddalenia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności, jeśli orzeczenie to nie posiada tego przymiotu (art. 782 w zw. z art. 777 k.p.c. a contrario).

Nie sposób jednak zgodzić się ze skarżącą, że Sąd I instancji w zaskarżonym postanowieniu w ogóle nie objął badaniem kwestii, czy nakaz zapłaty stanowiący orzeczenie sądu w rozumieniu art. 777 § 1 pkt 1 k.p.c. jest prawomocny, czy nie. Zarzut ten jest chybiony w tym sensie, że Sąd I instancji dokonał w tym zakresie niezbędnych ustaleń na podstawie materiału dowodowego, którym dysponował w chwili orzekania. Przede wszystkim na podstawie zwrotnego potwierdzenie odbioru przesyłki wysłanej do pozwanej na adres w T., ul. (...), dwukrotnie awizowanej oraz nie podjętej w terminie, Sąd Rejonowy przyjął, że przesyłka ta została doręczona skutecznie w myśl art. 139 k.p.c. W związku z tym przyjął, że nakaz zapłaty uprawomocnił się 17 maja 2006 r. (vide: zarządzenie, k. 10).

Na tle zarzutów sformułowanych w zażaleniu należy zauważyć, że postępowanie klauzulowe jest – co do zasady - postępowaniem niejawnym, toczącym się bez udziału dłużnika. Co do zasady Sąd nie bada w tym postępowaniu, czy przesyłki kierowane do stron w postępowaniu rozpoznawczym były im prawidłowo doręczane. Chybione są zatem zgłoszone w zażaleniu zarzuty nieważności postępowania oraz pozostałe zarzuty procesowe, dotyczące uchybień sądu w postępowaniu rozpoznawczym.

Natomiast zgodzić się należy ze skarżącą, że zgłoszone przez nią w zażaleniu **nowe dowody poddają w wątpliwość** ustalenia Sądu I instancji co do prawomocności przedmiotowego nakazu zapłaty.

Należy w tym miejscu wskazać, że w doktrynie prawa procesowego cywilnego i judykaturze przeważa zapatrywanie, zgodnie z którym nieprawidłowość doręczenia przesyłki sądowej, np. awizowanie pisma pod adresem, który nie jest rzeczywistym adresem strony, **powoduje jego bezskuteczność, wobec czego nie można mówić o rozpoczęciu biegu terminu do dokonania czynności procesowej, a zatem termin ten nie może upłynąć; konieczne jest powtórzenie doręczenia zgodnie z przepisami, a wniosek o przywrócenie terminu w ogóle nie wchodzi w rachubę.**

(por. postanowienie SN z 3 lipca 2008 r., IV CZ 51/08, LexPolonica nr 2038576; M. Michalska-Marciniak, Wadliwość doręczenia w trybie art. 139 § 1 k.p.c. a wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia środka zaskarżenia, PPC 2011, nr 3, s. 139; Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Postępowanie rozpoznawcze, pod red. T. Erecińskiego, t. I, Warszawa 2012, s.753, M. Sorysz, Terminy w polskim procesie cywilnym, Warszawa 2007).

Sąd I instancji wydając zaskarżone postanowienie, nie dokonał koniecznych ustaleń umożliwiających prawidłową ocenę zasadności wniosku o nadanie klauzuli wykonalności i zarzutów skarżącego w świetle art. 777 § 1 pkt 1 k.p.c. W szczególności nie ustalił, czy pozwana w chwili wydania nakazu zapłaty i jego doręczenia w 2006 r. mieszkała w T., przy ul. (...), czy w miejscu, które wskazuje w zażaleniu.

Konieczność uchylenia zaskarżonego postanowienia wynika z tego, że dowody zaoferowane przez skarżącą nie były wcześniej znane ani powodowi, ani Sądowi Rejonowemu. Powód ma prawo odnieść się do nich w terminie określonym przez Sąd I instancji i ewentualnie złożyć wnioski dowodowe zaprzeczające twierdzeniom skarżącej.

Rozpoznając sprawę ponownie, Sąd I instancji powinien dokonać całościowej oceny na podstawie już zgromadzonego, ewentualnie również uzupełnionego materiału dowodowego, czy wniosek powoda o nadanie klauzuli wykonalności zasługuje na uwzględnienie, po uprzednim rozważeniu, czy przedmiotowy nakaz zapłaty jest prawomocny, czy nie. **W przypadku uznania, że pozwanej nie doręczono skutecznie odpisu nakazu zapłaty wraz z odpisem pozwu Sąd Rejonowy powinien dokonać prawidłowego doręczenia przesyłki na aktualny adres zamieszkania pozwanej.**

Z powyższych względów Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji postanowienia na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 zdanie pierwsze k.p.c., art. 108 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c.